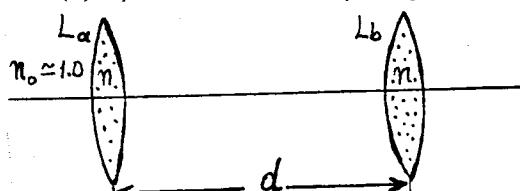

ΤΕΛΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΟΠΤΙΚΗΣ 6^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΣΕΜΦΕ ΓΙΑ ΤΟ ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2003-04
 29 Ιουνίου 2004
 Διάρκεια: 2½ ώρες

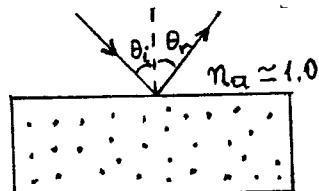
ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΘΕΜΑΤΑ
 (Χωρίς τη χρήση συγγραμμάτων, βοηθημάτων ή σημειώσεων)

Θέμα 1^ο: Δύο λεπτοί αμφίκυρτοι φακοί L_a και L_b από γυαλί δείκτη διάθλασης $n = 1.5$ με ακτίνες καμπυλότητας $R_{a1} = 20 \text{ cm}$, $R_{a2} = 20 \text{ cm}$ και $R_{b1} = 20 \text{ cm}$, $R_{b2} = 30 \text{ cm}$ έχουν κοινό κύριο άξονα και απέχουν μεταξύ τους απόσταση $d = 80 \text{ cm}$. Οι φακοί περιβάλλονται από αέρα δείκτη διάθλασης $n_0 \approx 1.0$. (α) Βρείτε αναλυτικά τη θέση και το είδος του ειδώλου, που σχηματίζεται από το σύστημα των δύο

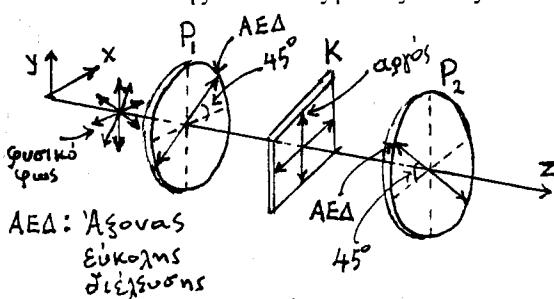
φακών, ενός εγκάρσιου αντικειμένου μήκους $y = 3 \text{ cm}$ που τοποθετείται σε απόσταση $l_a = 30 \text{ cm}$ αριστερά του πρώτου φακού. (β) Ποιό είναι το εγκάρσιο μήκος του ειδώλου; Επιβεβαιώστε τα αποτελέσματά σας με μια γεωμετρική κατασκευή του ειδώλου.

Θέμα 2^ο: Μονοχρωματική δέσμη φυσικού (μη-πολωμένου) φωτός προσπίπτει υπό γωνία θ_i σε επίπεδο διπλοθλαστικό πλακίδιο από ανθρακίτη με δείκτες διάθλασης $n_o = 1.6584$ (τακτική) και $n_e = 1.4864$

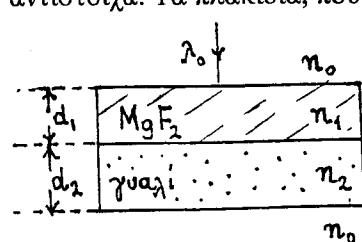
(έκτακτη). Ο οπτικός άξονας του διπλοθλαστικού πλακιδίου είναι κάθετος στο επίπεδο ανάκλασης-διάθλασης (βλέπε σχήμα). Υπολογίστε την ανακλαστικότητα R της διαχωριστικής επιφάνειας αέρα-ανθρακίτη όταν η γωνία πρόσπτωσης είναι (α) $\theta_i = 30^\circ$ και (β) $\theta_i = 56^\circ$. Υποτίθεται ότι ο δείκτης διάθλασης του αέρα είναι $n_a \approx 1.0$.

Θέμα 3^ο: Δίνεται διάταξη δύο γραμμικών πολωτών P_1 και P_2 σε σειρά με τους άξονές τους εύκολης διέλευσης κάθετους μεταξύ τους και υπό γωνίες 45° ως προς τους άξονες x και y (βλέπε σχήμα).

Ανάμεσα στους πολωτές και παράλληλα προς αυτούς τοποθετείται πλακίδιο καθυστέρησης-λ (K) για το πράσινο με τον αργό άξονα να έχει τη διεύθυνση του άξονα y . Στη διάταξη προσπίπτει κάθετα λευκό, φυσικό (μη-πολωμένο) φως κατά μήκος του άξονα z . (α) Περιγράψτε και δικαιολογήστε την εικόνα που θα παρατηρήσουμε σε μια οθόνη μετά τον P_2 . (β) Αν στη θέση του καθυστέρητή-λ τοποθετήσουμε πλακίδιο καθυστέρησης-λ/2, πάλι για το πράσινο χρώμα και με τον ίδιο προσανατολισμό του αργού του άξονα, ποιά θα είναι η εικόνα που θα παρατηρήσουμε μετα τον P_2 ; Δικαιολογήστε. (Προαιρετικό: Αν σε αμφότερες τις περιπτώσεις (α) και (β) περιστρέψουμε τον καθυστέρητή γύρω από τον άξονα z , θα παρατηρήσουμε διαφοροποίηση της εικόνες και αν ναι, τι είδους;)

Θέμα 4^ο: Μονοχρωματική δέσμη σύμφωνου φωτός μήκους λ_0 προσπίπτει κάθετα σε συστοιχία δύο επίπεδων διηλεκτρικών πλακιδίων MgF_2 και γυαλιού με πάχη d_1 , d_2 και δείκτες διάθλασης n_1 , n_2 , αντίστοιχα. Τα πλακίδια, που βρίσκονται σε επαφή μεταξύ τους, περιβάλλονται από αέρα δείκτη

διάθλασης n_0 και ισχύει: $n_0 < n_1 < n_2$. Από τις διαχωριστικές επιφάνειες αέρα- MgF_2 (1), MgF_2 -γυαλιού (2) και γυαλιού-αέρα (3) προκύπτουν τρεις ανακλώμενες δέσμες. Προσδιορίστε τις συνθήκες αναιρετικής συμβολής για τα ζεύγη δεσμών 1-2 και 1-3 με βάση τις δεδομένες παραμέτρους λ_0 , d_1 , d_2 , n_1 και n_2 .

ΚΑΛΗ ΕΠΤΥΧΙΑ !

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

$$n_i \sin \theta_i = n_t \sin \theta_t, \quad \tan \theta_p = n_t / n_i, \quad r_{\perp} = - \sin(\theta_i - \theta_t) / \sin(\theta_i + \theta_t), \quad r_{\parallel} = \tan(\theta_i - \theta_t) / \tan(\theta_i + \theta_t)$$

$$1/\ell + 1/\ell' = (n - 1)(1/R_1 - 1/R_2), \quad 1/\ell + 1/\ell' = 1/f, \quad M_T = y'/y = - \ell'/\ell$$

$$\delta\phi = (2\pi/\lambda_0)\delta(O\Delta)$$